

Haber-Yorum

Özbekistan'daki Stratejik Madenler: Çin ile Japonya Arasındaki Rekabetin Bir Sahası mı?

Haber:

18 Eylül'de Tokyo'da Özbekistan ve Japonya dışişleri bakanları arasında ikinci bir stratejik diyalog gerçekleştirildi ve görüşmede, kritik madenler, yapay zekâ ve Kafkasya üzerinden (Hazar Denizi üzerinden) ulaşım koridoru alanlarındaki iş birliği konuları ele alındı. Ayrıca 2027-2028 yılları için iki ülkenin dışişleri bakanlıkları arasındaki iş birliği programı da imzalandı.

Bundan bir gün önce de Özbekistan Dışişleri Bakanı Bahtiyar Saidov, Japon "JOGMEC" Kurumu Başkanı ile bir araya geldi ve iki taraf, arama, madencilik ve kritik madenlerin işlenmesi konularını görüştüler.

Yorum:

Bu olaylar, sıradan ticari ve ekonomik iş birliğinden çok daha geniş kapsamlı bir süreci ortaya koymaktadır. Zira kritik mineral hammaddeler, modern elektronik, bataryalar, enerji, ileri teknoloji ve diğer stratejik sektörlerin temel hammaddeleridir. İlginç olan şu ki Çin de bu alanda Özbekistan ile iş birliğini güçlendirmeye çalışmaktadır. Dolayısıyla asıl mesele, Özbekistan'ın sahip olduğu maden rezervlerinin büyüklüğünde değil; aksine onları kimin çıkardığında, kimin işlediğinde, teknolojinin kime ait olduğunda ve katma değer nereden kaldığında yatmaktadır.

Japonya'nın Özbekistan'daki stratejik madenlere olan ilgisi, Çin'in varlığıyla bir ölçüde rekabet edebilir. Ayrıca onun Hazar Denizi üzerinden geçen ulaşım koridoruna olan ilgisi, hammaddelerin Hazar Denizi, Kafkasya ve Türkiye üzerinden dış pazarlara ihraç edilme fırsatını artırmaktadır. Bununla birlikte, şu ana kadar bunu, "Japonya'nın Özbekistan'daki kritik mineraller konusunda Çin için ciddi bir rakip hâline geldiği" şeklinde yorumlamayı gerektirecek bir kanıt bulunmamaktadır.

Özbekistan'a gelince; temel sorun tamamen farklıdır: Stratejik maden kaynakları dış güçler arasındaki rekabetin bir aracına mı dönüşecek, yoksa halkın sanayisi ve teknolojisi ile ekonomik bağımsızlığının yararına mı kullanılacak?

İslam'da, ümmete genel fayda sağlayan doğal kaynakların hiçbir şekilde dar ve özel çıkarlara dönüştürülmesi caiz değildir; aksine bunların kamu maslahatı temelinde yönetilmesi gerekir; zira Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: **“مُسْلِمُونَ شُرَكَاءُ فِي ثَلَاثَةٍ: فِي الْمَاءِ وَالْكَلْبِ وَالنَّارِ”** **“Müslümanlar üç şeyde ortaktırlar: Suda, merada ve ateşte.”**

İslam Ebu Halil - Özbekistan